

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za štiri leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tabakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stočink (3 nvc.); izven Trsta pa po 8 stočink (4 nvc.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst..

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran dnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Židovski politiki med Slovani.

Po tužnih dogodkih zadnjih dni v Zagrebu se nam mora posebe usiljevati potreba, da povprašamo stranke slovenskih narodov: ali zares ne morejo izhajati brez pomoči židovskih politikov? To vprašanje se dostaja danes med avstrijskimi Slovani pred vsemi Hrvatov in Čehov. O Poljakih ne govorimo tu, kajti poljsko plemstvo baranta politično in gospodarski že stoletja s pomočjo Židovstva ter je tudi valed tega vzroka povspesovalo pogin starega poljskega kraljestva ter je v sedanjih dobi spravilo poljski narod na be-raško palico v politiki, socialnem in ekonomičnem življenju. Nadarjeni češki in hrvatski narod obžalujemo tako z obče človeškega kakor nacionalno-slovenskega stališča, da so stranke teh dveh narodov toliko nepredvidne, da med svoje politične činitelje vsprejemajo krščene in nekrščene Žide in to ne le ravnoopravno, temveč celo kakor voditelje na čelo. To velja danes za mladočeško in specijalno tudi državnoopravno hrvatsko stranko. Med Židi so prave bele vrane, take izjeme, ki streme za političnimi ideali drugih narodov. V obče se to godi le v toliko, v kolikor se politika drugih narodov vjema s politiko židovskih političnih in drugovrstnih interesov in potem na dobiček dotičnih židovskih, s politiko mesajočih se oseb! Taki dobički pa se Židom ne ponujajo med šibkimi, za svoje pravo še le borečimi se narodi in narodnimi ostelki; zato se pred nami tudi v celokupni Avstro-Ogrski tisoče let ponavlja stara resnica, da Židje drže le z narodi, ki imajo politično, socialno in gospodarsko gnotno moč v rokah. Med Poljaki drže s poljsko zlahto, med Madjari danes z gospodovalnim madjarskim narodom, v Primorju avstrijskem z italijansko gospodo in irredento, med Nemci in Slovani v obče z Nemci, med češkim narodom, posebe v kraljestvu, že nekoliko s Čehi, kolikor se nadejajo večega dobička od češke večine naseljenja, na Moravskem pa že bolj z Nemci, ker imajo ti še vso politično oblast v rokah. Med Hrvati na Hrvatskem in v Slavoniji seveda se prijateljijo s Hrvati, dokler poslednjih madjarizem ne potlači do čela: potem se obrnejo tudi — od teh Hrvatov!

Na Kranjskem bi med Slovenci držali še s poslednjimi. V drugih deželah slovenskih pa Židje pomagajo Italijanom in Nemcem politično in narodno tlačiti slovensko naseljenje! In če tudi tu pa tam dobivajo Židje vsako

vrstnih dobičkov bolj od tega slovenskega naseljenja, nego pa od Nemcev in Italijanov!

Posredno škodujejo židovski politiki slovenskim narodom (in danes že tudi Sloven-cem) s tem, da je avstrijska socialna demokracija pod vodstvom židovskih politikov! In s tem, da to, kar ti politiki ukrepajo za druge narode, vcepljajo tudi slovenskim delavskim množicam, katere ne morejo razsojati, kako socialno demokratični nauki v posebnih zvezah pribajajo tudi do njih.

Na Češkem in Hrvatskem pa zapazujemo že davno, da židovski politiki spravljajo na svojo stran tudi dijaštvo, izlasti visokošolec, kateri danes socialno in gnotno vprašanje poštevajo v večih merah, nego se je to godilo v prejšnjih desetletjih.

Schönerer je že davno spoznal nevarnost židovskega upliva za zrelo šolsko mladino! A ne le radi svoje posebne pangermanske politike, temveč tudi radi boljšega vzgajanja te mladine v narodnih, družabnih, literarnih, v obče kulturnih stvareh se je Schönerer neprestano trudil, da bi mladino rešil od židovskega mišljenja, čutstvanja in delovanja.

Nemške stranke so vsled takih nemško-radikalnih naporov pri dijaštvu vsekakor na boljšem, nego slovenske stranke, katere niso pozitivno delovale na odstranjenje židovskega upliva od slovenskega naobraznega naraščanja.

To se maščuje danes in v posebnem slučaju na Hrvatskem.

V poročilih o izgredih v Zagrebu smo čitali tudi to, da so se nekatere vrste dijaki zbirali okolo židovskega vodstva posebne hrvatske stranke. In list tega vodstvasse je kazal v vsem pretiranem šovinizmu. Hrvatje, ki opazujejo vse stvari v Zagrebu, nas dobro umejo. O šovinizmu, ki se je ob zagrebških izgredih kazal od drugih, tudi hrvatskih strani, ne govorimo v tej zvezi; ali hrvatski politiki so tudi to pot dobili priliko, da premišljujejo, kam zavaja pomoč židovskih politikov!!

Vsled tega, da židovski politiki delujejo le po merah vsakodobnih, morda celo le zahipnih, nikakor pa ne dalekosežnih dobičkov, so oni prav za prav v korenini najhujše vrste oportunisti. Kakor taki vodijo, ali vsaj hočejo voditi politiko sedaj v smislu skrajnega oportunitizma, sedaj zopet največega radikalizma. Jedenkrat ponizujejo narode in njih stranke za ceno znane

starozavezne leče, drugikrat pa zahtevajo zopet take stvari in v toliki meri, da valed te neizmernosti pokvarjajo vse. Poglejte le med Čehi in mladočeško stranko; kake skoke jim proizročuje vpliv židovskih politikov, bodi v govorjeni, bodi v pisani besedi! Kolikokrat so morali že Čehi grajati pretiranosti svojih židovskih pomočnikov! In to se bo še ponavljalo najneprijetniše, ako se češki narod principijelno ne otrese sovodstva pojedinih židovskih politikov in novinarjev! Pravi misleči možje v Nemčiji že davno obsujejo požidjeno češko politiko, danes izlasti mladočeške stranke! In hrvatska politika je ob zagrebških izgredih dala tudi dokaz svoje slabosti s tem, da trpi židovske politične vodje v svoji sredi!

Slovani se toliko ponašajo, da so bistrega duha in plemenitega srca; a ta svoj razum in to svojo plemenitost hočejo svetu pokazati s pomočjo židovskih politikov! Od židovstva se je na Slovane doslej vsipala samo povedana nesreča, a za plačilo naj bi židovski politiki vodili Slovane, kedar so ti poslednji dospeli do moči kljub u nasprotstvu tudi od židovske strani! Hej — morala in slovenski ponos!

Toliko za jedno priliko.

Antihebrejec.

Našemu dijaštvu treba reforme.

(D o p i s.)

(Dalje.)

Kakor že rečeno: dijak mora pomagati zasuti prepad, ki zija v našo pogubo med glavo in roko, med omikanci in neomikanci. Socialist biti in socialno delovati med narodom, to je pravo in tisočkrat več vredno, nego biti socialni demokrat, krščanski socialist, liberalcec ali klerikalcec itd. ter se tako imenovati!

Umestno se nam zdi, da spregovorimo tudi o političnem konjiču, katerega naše dijaštvo kaj rado zajaše. Že a priori pravimo, da se dijak ne vtikaj v aktivno politiko, ker nazori mladega moža brez dvoma trpe na pretiranosti in nezrelosti, ker nimajo praktičnih življenskih izkušenj. Mladina je strastna, nestrpna in neznanjsko konsekvantna; ta konsekvantnost lahko postaja fanatična ter se ne meni za zgodovinske izkušnje. Te lastnosti so pa, kakor je pokazal Bismark, za politika naravnost škodljive. In Treitschke

nekoliko sadnih dreves je stalo že v cvetju. Bilo je že okoli poludne, a solnce je tako gorko pregrevalo, da je človek rad poiskal senčnato mesto.

Tudi mladi gospe sti si odbrali tako mesto pod velikim starim brestom, kjer so bile že dovolj trohle klopi. Tu sta seli ena poleg druge.

»Ti moraš pozabiti na vse, kar je bilo med nama do sedaj«, je začela Melita govoriti Ljubici nežno, v najljubeznivejšem tonu, gladeča jo nežno po obrazu.

»Med nama niti ni bilo nič«.

»O da!... Čemu tajiti?... Jaz sem bila jako neprijazna s teboj... To sem sprevidela in obžalujem«, je govorila Melita živo in z občutkom. »Zdelo se mi je, da imam vzrokov mrziti te, ali potem sem sprevidela, da sem bila nepravilna s teboj... Oprosti mi!«

»Nimam ničesar oprostiti«, se je branila Ljubica.

»Ne, ne!... Reci, da mi oprostiš!« je silila v njo Melita.

»Če po sili hočeš, naj bo: jaz ti opravičam!«

»In mi boš dobra prijateljica?«

trdi, da je najbolj pripraven čas za politiko doba od 50–60. leta. Ravno oni dijaki pa, ki so absolutno nesposobni za intenzivno študiranje svoje stroke, jasejo navadno političnega konjiča.

A ni malo tistih takozvanih »bierbank-politikov«, ki vse svoje duševne in telesne moči uporabljajo v to, da po beznicah politikujejo. Na ta način se popolnoma neizkušnim duhovom vceplja jednostransko politično naziranje, kar ima najslabše posledice v vsakem oziru. Slavni filozof dr. Ziegler zastopa principe, da dijak ne sme pripadati nobeni stranki, ker je vsaka stranka nekaj trdnega, nekaj omejenega.

Dijaku daje ta učenjak pravico spreminjati mnenje in biti različnih mnenj. »Celo skoke delati ni emeti dijaku šteti v zlo«, pravi on. Faktično ni taka nestanovitnost nikakor v protislovju s trditvijo, da je dijak vseskozi konsekvanten in sicer z ozirom na stališče, katero ravno takrat zavzema in ki je po njegovem mišljenju momentano najboljšee in najvišje. Radi tega, ker se mnenje tako lahko menja, naj tudi nobeno dijaško društvo ne zavzema strankarskega stališča. Ne pravimo pa, da dijak ignoriraj stranke! Ne! Kritikuji jih, debatiraj o njih! Tvoje življenje naj bo kriza, borenje za odločitve! Stranka ni nikdar celota; nima nikdar v vsem prav. Vsaka ima jednostransko, polovičarstvo.

(Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 24. septembra 1902.

Odločba upravnega sodišča v stvari domovinske pravice. Mnogo avstrijskih občin je odbilo prošnje za pripoznanje domovinske pravice takim udovam, katerih soprog ni še 10 let mrtev, in sicer z motivacijo, da njihovo bivanje v občini ob strani soproga ni bilo iz lastne volje. Take udove da si morejo torej pripovedovati domovinsko pravico še le v desetih letih po smrti soproga. Temu nazoru so pritrile tudi nekatere politične deželne oblasti. Drugače pa namestništvo na Tirolskem, ki je odločilo v nekem konkretnem slučaju, da je sklep zakona posledica sklepa, storjenega prostovoljno in v polni zavesti o posledicah temu, zbok česar je tudi skupno bivanje s soprogom smatrati kakor prostovoljno. Dotična občina se je pritožila proti tej odločbi na upravno sodišče. Ta instanca pa je zavrnila pritožbo ter se torej pridružila nazoru tirolskega namestništva.

»Od srca rada!« je odgovorila Ljubica odkritosrčno.

Melita je vskliknila od radosti in močno objela novo prijateljico. Sirota Ljubica! Ona ni slutila, da pritiska kačo na svoje grudi. No, kdo bi mogel sploh misliti kaj takega, če je gledal in poslušal Melito? Igrala je komedijo mojstrski, da bi se ne moglo bolje.

»Saj to gre tako lepo in gladko, da si lepše želeli ne morem!« si je mislila Melita sama pri sebi in je bila ves čas izvrstne volje. Ta dan je bilo med mladima gospema sklenjeno prijateljstvo, ki bi imelo trajati do groba.

Melita je izvedela od Ljubice, da je Artur v konjiški garniziji pri Celovcu, da stanuje v nekeji vili in da ostane tam do velikih manevrov, ki se bodo vršili za tri mesece nekje na Ogerskem, katerim bo prisostvoval kralj sam. Po manevrih pojde Alfred na dopust in ona z njim, najbrže v Winterhof.

»Tedaj vaju obiščem tam... To bo prekrasno!«

(Pride še.)

P O D L I S T E K

99

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Episal Josip Evgen Tomič; prevedel Radl.

Drugi del.

VII.

Kakor je rekla Melita v šali, tako so vse našli. Grofica je pričakovala svoja gosta, sedé v naslonjaču, a tudi rožni venec je bil v njeni roki. Ko so gospe prišle v groficihno sobo, je Evelina prekinila žitanje o življenju in delih sv. Melanije device in se tiho izvila iz sobe. Andrina je vendar utegnila ojestro pogledati to čudodelko, ki je uvela popolnoma drug duh v delidvorski dom. O tem predmetu ni bilo vendar med njimi govora, ker je tudi Andrina, da-si žena drugega kova, hranila v svojem srcu žut pobožnosti, ki ga jej je vsadila v mladosti njena mati.

Mladi gospe sti sedeli nekoliko časa v groficihni sobi, a sedaj sti ustali kakor po dogovoru in se pripravili. Melita je opo-

mnila izrečno, da si imajo mnogo, mnogo povedati.

»Tvoja Maly se je jako spremenila!« je rekla Andrina grofici. »Taka mi ugaja!«

»Ona je bila vedno dobra in ljubezniva, le ljudje je niso umeli«, je odgovorila grofica, ki se je sama čudila temu ljubeznivemu in nežnemu načinu, s katerim je danes Melita občevala z Andrino in Ljubico.

Ker je Andrina dobro poznala občutljivost svoje prijateljice in njeno slepo ljubezen nasproti svojima otrokoma, ni jej takrat nasprotovala, da-si je grofica nekaj rekla, kar bi malokdo veroval od onih, ki so poznali Melito. Baronica je obrnila nalašč pogovor na drug predmet in začela govoriti o grofovi bolezni, o Baumscheidtu in Kneippovej metodi; potem sta se menili o ekonomiji, o velikih davkih in slabem dobičku iz gospodarstva, naposled o Alfredu in Arturju, o slabem nastanenu konjikov po vaseh, slabih gažah in počasnem avancamentu.

V tem, ko sta si grofica in baronica kratili tako čas, sta se sprehajali Melita in Ljubica v parku, ki je zelenel na vse strani. Trava je bujno rasla, veje so zelenele, a

O položaju. Med sedanjimi mladočeskimi politikami je gotovo najtreznejši in najmirnejši bivši načelnik mladočeskega državnega kluba, dr. Engel. Zato uživa veliko spoštovanje tudi med političnimi in narodnimi nasprotniki. To povdarjamo danes vnovič, ker je važno, ker je sedba tega moža o situaciji, oziroma mnenje njegovo, kako taktiko je priporočati Čehom, tem tehtnejše. Če kdo v češkem taboru, zasluži dr. Engel, da ga slušajo v vladnem in v nemškem taboru. Dr. Engel ne govori, da bi grozil, on ne hlesta po popularnosti, on je pokazal se svojim odstopom od vodstva državnezborskega kluba in z umakanjem iz državnega zbora, da se ne udaja slepo prevladovalni struji. Sploh je dr. Engel vsikdar nagibal bolj k politiki zdravega poštenega oportunitizma in ni bil nikdar prijatelj prehudemu natezanju vrvi, ako to ni potrebno. Zato pa mora zanimati v obče, kako tak trezen politik in parlamentarec sodi o situaciji in kako taktiko priporoča svojim rojakom!

Dr. Engel se je res oglašil v svojem benešovskem listu. Njegove izjave pa se znamenite, ker odobruje nastop gosp. dr. Pacaka. Dr. Engel pravi, da je po nastopu Pacaka tudi vlada pogodila resnost stvari, o čemer priča okolnost, da je hitro poslala ministra Rezeka v Prago. No, mi menimo, da ako vlada tudi ni bila uverjena poprej o resnosti dispozicije med češkim narodom, mora pa biti sedaj, ko je govoril dr. Engel in ko je ta izrekel, da vlada ne pripomorejo vsi poskusi, da bi se izognila zahtevam Čehov po notranjem jeziku in češki univerzi na Moravskem. Dr. Rezek da je bil namreč te dni odposlan v Prago z namenom, da se informira o nastopnem: Da-li bi rečena postulata, katera stavlja Čehi, da ne zapričejo z obstrukcijo, ne mogla odgoditi? Da-li ne bi bilo možno ta postulata nadomestiti z drugimi? S katerimi?

Dr. Engel pa izreka svoje mnenje, kakor rečeno, da ti poskusi ne pomorejo vladi. Dr. Engel posnema tudi iz nemškoliberalnih listov, da vlada Koerberjeva umeva sedaj zaresnost položaja, ker se je odpovedala prizadevanju, da bi pogajanja radi jezikovnega vprašanja zopet odložila in hoče marveč sklicati češko-nemške konference. Dr. Engelu se dozdeva, da g. Koerber zato sklicuje te konference, ker ve, da ostanejo brezuspešne. Z ozirom na izdano parolo da se ne sme nič zgoditi brez privoljenja Nemcev, dobi tako najlepši — izgovor.

Če so načrti Koerberjevi res taki, kakor si jih misli dr. Engel, potem je gotovo, da se ne bližamo razrešenju krize, ampak je pričakovati dogodkov, ki bodo silili na nasilno razrešenje in ki bodo zahtevali, naj se vzdigne roka s sekuro, ki preseče voz. To ne more več dalje tako iti, da hoče vlada po vsej sili varovati parlamentarni in konstitucionalni vid, ob enem pa, nasprotno vsem parlamentarnim in konstitucionalnim pojmom — pokoriti se manjšini in jej dopuščati, da kar diktira svojo voljo vsem ustavnim činiteljem!

Pogajanja med Avstrijo in Ogrsko. Včeraj so prišli na Dunaj ogrski ministri Szell, Lukač, Daranyi in Lang. Popoldne je začelo nadaljevanje pogajanj za sklep pogodbe. Največ skrbi dela avtonomni carinarski tarif. Sicer pa hočejo nekateri zvezdoglebi v bližini avstrijske vlade opaziti neka znamenja na ogrskem obzorju, da je onkraj Litve nekoliko več dispozicije za sporazumljenje. Bližnja bodočnost pokaže, ali so res videli nekaj, kar je, ali pa nekaj, kar so si le želeli?

Ozirom na shod nemške socijalne demokracije v Monakovem izvaja »Politik«, da so tudi razprave o tej priliki pokazale, kako v tem taboru naraščajo razlike v mnenjih in kako se bolj in bolj poostruje boj med dogmatiki in revizionisti. Trebalo je velikega napora, da ni prišlo do razkola. Posebno zanimive so bile razprave radi volitev v nemški državni zbor in s tem v zvezi o poljskem vprašanju. Poljske socijaliste so hoteli pridobiti za volitve z grožnjami in obljubami. Grozili so jim, da jih izobčijo in obljubljali so jim pomoč proti podjarmljenju od strani Nemstva. Do definitivnega sklepa niso prišli in se bodo dalje pogajali s Poljaki.

Zanimiv je tudi sklep glede 1. maja, ker pričajo, da je socijalistiška stranka v presnavljanju in da je pričakovati, da v marsičem spremeni še svoje evangelje. Na shodu v Monakovem je namreč poročevalec priporočal, naj se 1. maja praznuje le v to-

liko, da bo to brez gospodarske škode za delavca. Nekdaj se je glasilo povelje, da je to zapovedan praznik, sedaj pa odjenjujejo ter dopuščajo, da ta praznik praznuje, kdor — more. Ker pa je pričakovati, da mnogi — čim odpade agitacija — ne bodo mogli, zgubi 1. maj svoj dosedanj politični pomen. »Politik« pravi: »Vodstvo socijalne demokracije se je gotovo težko odločilo za ta sklep, ali moralo je poštovati razmere. Koliko zla se je provzročilo s to demonstracijo brez svrhe, koliko žrtev je zahtevala! Iz-zvala je protiodredbe od strani delodajalcev in gotovo niso bili delavci oni, ki so bili na dobičku. Da se delavca ne terorizuje in sili, da zapušča delo, to je stališče, na katero bi se bili morali postaviti že s prvega začetka, ter brez gospodarske škode za delavca ni možno praznovanje med tednom«.

Tržaške vesti.

Tudi pobožni »Amico« se je pridružil hripavi družbi, ki vpije proti dru. Gregorinu radi nastopa tega poslednjega za pravo našega naroda v sodni dvorani, za pravo slovenskega obtoženca, da ga sodi, kdor — ga umeje! Taka zahteva je sicer pravična in pravica je Bogu ljuba — ali naši pobožni reformatorji niso zanjo, ampak so za »Piccola« in njegove čifute!

Mi jih nočemo soditi, ker so se s tem že sami — obsodili!

Stavka sodarjev. Stavka sodarjev nadaljuje, ker so se pogajanja razbila. Včeraj so se sešli delodajalci, ki so dovolili po delavcih zahtevani urnik ter odškodnino za izredne ure. Delodajalci pa so tudi sklenili, da ne morejo ustreči zahtevi po 20% povišanja plačil. Vendar pa so dovolili povišanje plačila za 1 gld. na teden, tistim, ki so dobivali dosedaj po 6 gld.; za 1 gld. 40 tistim, ki so dobivali po 7 gld. in tako dalje razmerno. Onim delavcem pa, ki so dobivali po 15 gld. na teden, se plačilo poviša za 1 gl. 80. nvč. — Delavci pa niso vsprejeli tega povišanja, ker hočejo delodajalci odtezati delavcem dneve od praznikov!

Kar se tiče dela po pogodbi, niso prišli do nobenega zaključka, razun glede stvari manje važnosti, kakor n. pr. izdelovanja sodov za olje, žveplo, sveže smokve.

Glede tretje zahteve, da bi delavci odpravljeni od dela »po pogodbi«, pristopili v stalno plačilo, delodajalci niso prišli do nikakega zaključka. Delavci pa se drže še svojih prvotnih zahtev. Delodajalci so doposlali odboru delavcev pismo, v katerem naznanjajo, da ne morejo dovoliti večih koncesij, ter da dajajo delavcem termin do jutri, v četrtek, opoludne, da se izjavijo. Ako se odbor delavcev ne bo oziral na to pismo, se odbor gospodarjev ne bo smatral pooblaščenim za nadaljnja pogajanja in prekliche — tako pravi pismo — vse koncesije, dovoljene do sedaj.

Danes popoldne ob 5. uri se snidejo delavci na javen shod.

Oficijozen molk. Mi smo povdarjali že, da nam molk »Lavoratora« — oficijelnega glasila italijanskih socijalistov — o našem manifestacijskem shodu, oziroma o izjavah gg. Kopača, Linhart, Dorbiča in Chiusija, govori z vso jasnostjo, na kakem stališču je oficijelno vodstvo socijalistične stranke nasproti naši zahtevi po slovenski šoli posebej in nasproti našim opravičenim aspiracijam v obče!

Poleg »Lavoratora« pa so še drugi molčali in s tem — govorili! Poleg oficijelnega glasila socijalistične stranke je bilo (glede na naš shod) nemo tudi oficijelno glasilo vladnega sistema na Primorskem!

Naš shod so omenjali — pa bodi prijateljski ali neprijateljski — razni vnanji listi: »Politik«, »Reichswehr«, »Grazer Tagespost« itd., naša »Triester Zeitung« pa ni zmogla ni besedice o njem!

O shodu združenih socijalnih demokratov in »cittadinov« — saj je g. Pittoni izrecno vabil te poslednje na plakatih! — v »Politeama Rossetti« je oficijozus v »Triester Zeitung« napisal se le poročilo, ampak tudi precej zmoget komentar! O našem shodu pa je ni oster niti besedice, da si je shod v »Politeama« — to lahko rečemo — daleč zaostajal za našim toliko glede števila udeležencev, kolikor važnosti in zaresnosti predmeta!

Ta molk oficijoznega glasila vladnega sistema na Primorskem o toli važnem pojavu v življenju slovenskega življa v Primorju, ta molk nam govori istotako glasno, kakor molk v »Lavoratore«: nam govori, da je vladni

zistem v Primorju ostal zvest svoji tradiciji, svoji minulosti, svojemu načelu — da so Slovani v Primorju quantité negligeeable, stvar, za katero se ne treba brigati, katere se ne posluša in katero se k večjemu odganja, kakor sitno muho!

Molku »Piccola« se je pridružil molk v »Lavoratore«, molk v »Triester Zeitung«. Molku camorre, in oficijelnemu molku socijalne demokracije se je pridružil tudi oficijozni molk vladnega sistema. Nepoznavalec razmer se bo čudno zdelo, kako je možno, da so se toli različni svatje tako lepo zbrali okoli iste mize. Res zelo mešana družba svatov je to, ali vendar se nam, ki poznamo nekoliko stvari in ljudij, ne zdi nič čudnega, da sede lepo skupaj, kadar hočejo — negirati ekzistenco Slovanov, oziroma njihove krepke pojave te ekzistence!

Ali bodi! »Lavoratore« naj le zatajuje celó izjave svojih lastnih somišljenikov, ako iste slučajno govore o ekzistenci Slovencev v Trstu: »Piccola« naj nas le prezira, kolikor hoče, in »Triester Zeitung« naj se le dela, kakor da so Slovenci v Trstu pritlikavci, do katerih se ne more ponizati nje oficijozna veličina!

Da, tudi ta oficijozni molk ne more nič spremeniti na dejstvu, da smo tu, in ne bo mogel preprečiti, da ne bi mi glasneje in glasneje kričali o svoji ekzistenci, dokler ne pride ura, ko nas bodo čuli — drugi!!

Dobro pa je bilo vendar-le, da je zabeleženo, da tudi tedaj, ko tisoči tržaških Slovencev glasno in slovesno govore v imenu prava, v imenu zakona, v imenu kulture in civilizacije, v imenu najelementarnejega človeškega prava, da tudi tedaj oficijozni vladnega sistema v Primorju v družbi camorristov in socijalistov... molče!!

Ta oficijozni molk nam kriči, ali — nič novega!

Italijanski dukovniki na jaslih »Lege Nazionale«. Svoj čas je pisal tržaški italijanski list »Avanti«, da je mnogo italijanskih dukovnikov, ki prejemale podporo od židovsko-liberalne družbe, ki se zbira okoli »Lege nazionale«. Tudi je javna tajnost, da nekateri bogoslovci v Gorici udobivajo redne podpore od tega protikršćanskega, židovskega društva ter da jim pobotnice podpisuje ravnatelj bogoslovnega semenišča.

Tako se na oči škofov in semeniškega vodstva vzgajajo italijanski dukovniki! Potem nam se ni čuditi, da imamo v Trstu tako gonjo proti slovenskim vernikom in slovenskim dukovnikom. Nekdaj so bile cerkve pri sv. Jakobu, pri sv. Ivanu, v Škedenju in v Rojanu čisto slovenske, a pri sv. Justu, pri Starem sv. Antonu in pri Novem sv. Antonu smo imeli Slovenci enake pravice, kakor Italijani. Kako pa sedaj? Od sv. Justa smo Slovenci prepovedani! In tako sti dve tretjini hrvatskih in slovenskih vernikov v škofiji brez stolne cerkve. Kako je pa pri sv. Jakobu, v Škedenju, v Rojanu, pri Starem sv. Antonu — o tem nam govore preglasno ondodni žalostni odnosi. In to je prišlo — o tem so nam priča tudi stari pošteni italijanski dukovniki — ker so mlajši duhovni segli po židovskih denarjih in omadeževali svoje dukovniške roke.

Zadnji »Amico« ima izjavo italijanskega dukovnika I. Verla, ki je — po svoji lastni izjavi — tudi prejemal podporo od »Lege nazionale«! Sedaj ga pa napadajo italijanski listi, ker noče delovati tako, kakor delujejo naši mladi reformatorji! Gospod J. Verla pripoveduje, da se je nasproti »Legi« zavezal, da bo »buon prete italiano« — a on, ker je pošten, hoče, da o njem ne smejo soditi čifuti, ampak njegov zakoniti škof.

Časi se spreminjajo in tudi »Amico« z njimi. Za časa škofa Šterka smo čitali drugačne stvari v glasilih naših reformatorjev. Morda se tudi oni sedaj — radi ali neradi — podvržejo sodbi svojega škofa in ne čifutov okoli »Piccola« in drugih enakih listov. Tedaj pa z Bogom kronice iz jasel »Lege nazionale«!

Tako torej! Pišejo nam: V današnjem izraelskem glasilu z »Goldonijevga« trga je čitati pod št. 4754 ponudbo neke laške gospiče, ki pa ne pravi, da govori italijanski, ampak »toscano«!

Ker se nam vedno očita, da govorimo »vsak drugačen jezik«, sem radoveden, kak jezik, oziroma narod je — »toskanski«?

Je li mogoče, da imajo v Italiji zraven italijanskega še drugih jezikov, katere celó predpostavljajo italijanščini. Potem naj pusté lepo na miru Slované in naj unificirajo prej sami sebe!

Kedor bi se rad učil »toscano«, naj se le obrne na gori omenjeni naslov!

Poskušena samomora. Včeraj zjutraj so našli na pokopališču sv. Ane neko žensko, ki je izpila steklenico strupa. Pozneje se je izvedelo, da je nesrečnica 63-letna Marija V. iz ulice Rosseti. Isto so prenesli v bolnišnico.

V sličnem slučaju je našel stražar Edvarda C. iz ulice Argento, ki pa je izpil nekoliko terpentina. Zdravnik z zdravniške postaje je dal Edvardu C. prvo pomoč. Tega nesrečnega so spravili v opazovalnico v tuk. bolnišnici.

Škedenje-domačin snovatelj društva »Circolo di letura«. Iz Škedenja smo prejeli: Kakor znano, imamo pri nas v Škedenju filijalko mestne camorre. Ta filijalka snuje sedaj novo društvo, kateremu hočejo dati ime »Circolo di lettura«. Bo torej nekaka čitalnica.

Mi pa bi se niti ne spominjali tega novega camorističnega snovanja, ako ne bi bili — v svoje veliko začudenje in še večje obžalovanje — med imeni osnovalnega odbora zapazili tudi ime mladega rojaka in domačina našega, učitelja — Andreja Godina, njega, ki je bil nekdanj celo agilen in delaven člen v našem taboru. Izlasti narašča naše začudenje, ko vemo, da načelnik temu osnovalnemu odboru je tisti glasoviti dr. Laurinsich...! Da bo naš Dreječek kedaj v družbi z jednim drom. Laurinsichem — ne, tega ne bi bili pričakovali nikdar, vzlic temu, da smo na rečenem domačinu našem nekaj časa sem opazovali marsikaj, kar nas je osupnilo za hip. Ali v družbi z Laurinsichem, po vsem, kar se je dogodilo med tem gospodom in Škedenjci — daleč smo prišli!

Marsikaj smo morali opaziti na g. Godini, kar nas je osupnilo. Čim je dovršil učiteljske, je nastopil službo na slovenski šoli sv. Cirila in Metodija pri sv. Jakobu. Tu je bil, ako se ne motimo, kakih dve leti. V onem času je sodeloval na ustanovitvi škedenjskega tamburaškega zbora in je bil celo voditelj istega več časa. Na to pa je dobil službo provizoričnega učitelja na magistratnih šolah v okolici in s tem — je zapustil nas ter se je jel družiti z najhujimi sovražniki našega naroda. No, mi Škedenjci nismo toliko zagriženi, fanatični in bornirani: dokler je bil Dreječek provizoričen, mislili smo si: transeat! ter mu nismo šteli toliko v greh. Sedaj pa, ko je postal v službi definitivni, sedaj, ko ga ne razbremenjajo več lahko umevni razlogi, sedaj ne moremo in ne smemo več molčati! Saj ne zahtevamo — uvažujemo res težavno, delikatno položeno učiteljev po naši okolici — da bi se izticali in izpostavljali, ali bratenje z ljudmi, kakoršen je dr. Laurinsich, in celó aktivno nastopanje v družbi z njimi, to je dejstvo, ki nam mora biti odločilno za sodbo o ljudeh. Kar pa nam nastopanje gospoda Godine kaže še posebno v čudni luči, je: da isti niti ne službuje sedaj pri nas, ampak na Katinari, in le biva v Škedenju. Torej tistih par kratkih uric na dan, ki jih ima na razpolago v Škedenju, porablja g. Godina za — delovanje z jednim dr. om Laurinsichem!

To dejstvo je dovolj kričeče in računski so jasni in žalostni. Ne vemo pa, ali žalostni za nas, ali za g. učitelja Godino.

Iz-pred porotnega sodišča. Včeraj se je vršila pred tukajšnjim porotnim sodiščem razprava, ki je vredna, da si jo dobro zapomnimo. Na zatožni klopi je sedela 22-letna Marija Gosar, služkinja in — prijateljica glasovitega Krstiča radi detomora. Sodišču je predsedoval svetovalec Pederzoli, obtožbo je zastopal državni pravdnik dr. Chersich, branil pa je odvetnik Mandel. Razprava se je vršila ob zaprtih vratih in s pomočjo tolmača, ker porotniki niso umeli obtoženke. Dugodka, ki je dal povod tej razpravi, ne treba opisovati na drobno, saj je čitateljem v groznem spominu: obtoženka je trupelce svojega novorojenčka zrezala na mnogo kosov in je potem koščke pometala v stranišče. Obtoženka trdi, da je bil otrok prej mrtev in da je storila to iz srca na svojem grehu. Porotnikom je bilo predloženo vprašanje glaseče se na detomor, a porotniki so je zanikali z 9 glasovi proti 3.

Državni pravdnik je zahteval potem, naj se stavi porotnikom dve eventuelni vprašanja radi zatajenja poroda, oziroma poškodovanja mrtvega trupla. Branitelj se je uprl tej zahtevi in sodišče jo je tudi res odklonilo. Državni pravdnik je priglasil pritožbo ničnosti, zbok česar so obtoženko obdržali v zaporu.

Mi seveda ne smemo kritikovati pravo- roka porotnikov in povdarjamo le, da »Pie- colo« porablja vso zgovornost svojo, da hvali in opravičuje istega.

Jutrnjega dne se je imela vršiti raz- prava vsled tožbe g. Maksa Cotiča proti gg. Valentinu Vouku, Ivanu Fajdigi in Franu Poliču, a se je odložila, ker je g. Polič prosil za delegacijo družnega porotnega sodišča.

Hišnim posestnikom in njih na- mestnikom, oziroma najemnikom in gla- varjem družin. C. k. finančno ravnateljstvo objavlja:

V smislu § 200 zakona od dne 25. ok- tobra 1896, drž. zak. št. 200 dolžni so po- sestniki hiš, v katerih se stanuje, ali njih na- mestniki dolžni predložiti davčni oblasti v času, ki ga je določilo deželno finančno oblastvo, izkaz vseh v hiši stanujočih oseb: izkaz mora biti urejen po stanovanjih, ki so dana v najem, treba je navesti tudi najemino in morebitne podnajemodalec ter označiti ime in vrsto poklica ali pridobitka stanovnikov.

Podnajemodalec morajo naznaniti svoje podnajemnike in najemino, ki jo ti zadaji plačujejo, gospodarski glavarji (družinski glavarji) pa vse k njih gospodarstvu spada- joče osebe, katere imajo svoje dohodke.

V zmislu omenjene zakonske določbe in člena 39 izvršitvenega predpisa k drugemu poglavju označenega zakona, razglašena v državnem zakoniku št. 108 iz leta 1897., se s tem radi pripravljajta priredbe oseb- nega dohodnega davka za leto 1903, poziv- noga posestniki hiš ali njih namestniki, da omenjene izkaze oddajo in sicer v neposred- nje državnem mestu Trstu in v okoliških občinah na c. k. davčni administraciji v Trstu, v pokneženi grofiji Goriško-Gradi- ščanski pa in v mejni grofiji Istrski na pri- stojnih c. k. okrajnih glavarstvih od 1. do 31. oktobra 1902. Do ravno istega roka mo- rajo podnajemodalec, oziroma gospodarski glavarji izgotoviti gori imenovane podatke. Stanovnike je izkazati po stanju, kakor je bilo dne 1. oktobra 1902.

Uzorec za izkaze lastnikov hiš, ki so dane v najem, in takih, katere lastnik rabi sam, kakor tudi oni za izkaze podnajemo- dalec in gospodarskih glavarjev se dobivajo brezplačno na pristojnih davčnih oblastih I. stopinje (torej v Trstu z okoliškimi ob- činami na c. k. davčni administraciji; na Goriškem-Gradiškem in v Istri pa na pristojnih c. k. okr. glavarstvih).

V zmislu člena 39 omenjenega izvršit- venega predpisa morajo vsi najemniki, ozi- roma gospodarski glavarji, stanujoči v hišah, danih v najem, izkaze, ki jim je napraviti (stanovalske izkaze), oddati hišnim posestni- kom, kateri potem na podlagi istih sestavijo svoje izkaze (hišne izkaze) ter jih potem od- dajo pristojni davčni oblasti.

Ako so uzorec, ki jih sestavijo stranke, odnosno gospodarski glavarji (stanovalski iz- kazi) in katere je priložiti uzorec hišnega posestnika (hišni izkaz), primerno izpolnjeni, ali treba njih vsebine prepisovati še posebej na izkaze.

Teh obveznosti najemodalec so pa oproščeni posestniki hotelov in gostilnic glede potnikov, ki se pri njih ustavljajo, ako isti pri njih ne bivajo dalje, nego tri mesece ne- prestano.

Določbo kazni zaradi odrečenih ali vede- napačno danih podatkov glede hišnih stanov- nikov obsega § 247. zakona od dne 25. oktobra 1896., drž. zak. št. 220. Isti se glasi:

»Kdor odreka po smislu § 200. tega zakona od njega zahtevano pojasnilo o pre- bivaleh kake hiše, ali je da vedoma napak, se kaznuje z globo do 400 kron.«

Policijske vesti. Predvčerajšnjim okolu 6. ure pop. je Fran Rosa izročil nekemu 14-letnemu dečku dva konja, da ju popelje na Prosek. Ko je deček dospel s konjema na Gretarsko cesto, sta se ista splašila. Slu- čajno mimodoli voznik Defar je splašena konja ustavil in izročil inspektoratu na Bel- vederju. Kasneje se je oglašil pri policijskem nadzorniku lastnik istih, Fran Rosa, izjavivši, da je dečku izročil konja, da ju sprovede do Proseka.

Konja so spravili v poseben prostor, Fran Rosa pa v ulico Tigor.

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 25. sept. ob 10. uri predpoludne se bodo vsi na- redbe tuk. c. k. okrajnega sodišča za o- vilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Ghega 3 in ulica Coroneo 1, hišna oprava in krčmarska oprema; Verdela 129,

hišna oprava; ulica Manzoni 1, hišna oprava; Roccol 133, hišna oprava; Škedenj, bicikl; ulica Colonna 9, hišna oprava; ulica Cassa di Risparmio 2, pisalni stroj.

Vremenski vestnik. Včera: toplomer ob 7. uri jutraj 12.5 ob 2. uri popoludne — 0 C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 760.0 — Danes plima ob 06.12 predp. in ob 1.33 pop.; oseka ob 4.17 predpoludne in ob 4.17 popoludne.

Društvene vesti.

Obletnica blagoslovljenja društvene za- stave pevskega društva »Zarje« v Rojanu se bo vršila v nedeljo dne 28. t. m. na vrtu gos- tilne »Pri zlati kroni« v Rojanu. Ni nam treba razlagati na tem mestu potrebo tega velevažnega društva za našo stvar v Rojanu. To društvo je prestalo že veliko napadov od strani naših nasprotnikov, ali prestalo jih je in napreduje po svojih močeh ter vzbuja ljubezen do slovenskega petja v Rojanu. V nedeljo torej bo slavilo to društvo obletnico blagoslovljenja svoje društvene zastave z jako lepim programom, kateri se objavi v prihod- njih številkah. Po dovršeni veselici bo tudi ples na podu.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Diamantna maša.** Danes praznuje v Gorici poznani upokojeni realni profesor Anton Sessich 60-letnico svojega ma- šništva.

Homatije v Dekanij. (Odgovor dopisniku v »Edinosti« od 12. t. m.) Ta dopisnik boče staviti dopisnika od dne 10. t. m. v slabo luč in v ta namen — zavija in govori neresnico. Že začetkoma je napisal neesenico, da je politično društvo »Edinost« sklicalo pred volitvami shod v Dekanij. Ta javni shod je sklical deželni poslanec dekan Kompare!

Dalje pravi, da na občinskih volitvah ni bilo popolnega uspeha. Zakaj pa je na- sprotna stranka uročila rekurz proti volitvi? Če tudi ni bil uspeh za nas popoln, pa je bil vendar popolnoma primeren. Saj smo zmagali z velikimi večinami in le v prvem razredu so desegli nasprotniki parcijalen uspeh.

Dopisnik od 12. t. m. pravi tudi, da javnost ni prav obveščena o naših razmerah. Jaz pa pravim, da je javnosti prav dobro znano, kdo je kriv na vseh homatijah v de- kanski občini, bolj znano, nego pa dopisniku, ki je bil le par mesecev v Dekanij. Da je naša občina prek in prek slovenska, to je res, tako res in tako znano, da niti trebalo ni, da nam g. dopisnik še le pojašnjuje to. Ali tega ne more tajiti tudi dopisnik sam, da na naše razmere deluje tudi vpliv od zunaj, iz Kopra.

Vendar pa trdi, da se vse homatije naše sučejo okolo občinske uprave. No, dobro — ali pa morda ni potrebno, da se tudi ta spravi v red! Dopisnik pravi, da je naše ljudstvo nevedno, prepirljivo, zato pa tudi nesposobno za vodstvo občinske uprave, za občinsko gospodarstvo. Jaz pa mu odgovar- jam, da on grdo obrekuje naše ljudstvo. Ve- liko bolje bi bil storil, da je dajal ljudem dobre svete in da je z dobrimi izgledi od svoje strani pokazal svojo sposobnost v go- spodarstvu! Da pa ima občinski tajnik često tudi opravila župana v svojih rokah, temu nočem oporekati. A ravno radi tega bi moral biti obč. tajnik nepristranski, delaven, vesten skozi in skozi! Ali žal, naša občina ni imela do sedaj takega izglednega tajnika.

Dopisnik pravi, da tajnikova dolžnost je uradovanje. To mu priznavam, in vsak vra- bee na strehi mu priznava, da je naš urad silno zanemarjen. Ko je nastopil pri nas službo tajnika — tako pripoveduje — mu je bila prva skrb, da uredi arhiv, ker da so bili akti od 20 let sem nakopičeni v največem neredu. Jaz pa si dovoljujem vpra- šanje: je-li sedaj red v občinskem arhivu? Ni ga! Le več prostora je, ker ni več tistih prodanih papirjev, katere so prodali dražbe- nim potom. Manje papirjev je, ali radi tega arhiv nikakor ni v redu.

Bivši tajnik I. P. se hvali v svojem dopisu, da je bil on tisti čudotvorec, ki je v dveh mesecih uredil, kar se je zanemarilo skozi 20 let. Ali čudno, da je potem tako hitro zapustil tak lepi red, mesto da bi bil užival hvaležnost, katero bi mu bili dolžni mi občani! Pravi, da pred njim je bilo vsa- komur svobodno upogledati v občinske spise; vsakdo da je lahko prebračal, premetaval in morda tudi — izmikal. Ve pa naj, da v tem

pogledu je bil jako slabo informiran! V akte upogledati je bilo dovoljeno le privr- žencem županovim! Drugim pa nikoli! Zato primanjkuje več aktov, ki so bili nam v prilog. Na pr. akt Fortuna in več drugih...! (Zvršetek pride.)

× **Mesto poštnega odpravnika** na c. kr. poštne uradu (III./5) v Avčah, politični okraj Gorica je razpisano, proti pogodbi in kaveiji 400 kron. Letna plača 450 K, uradni pavšal 120 K in letni pavšal 630 K, za vzdr- žavanje jednokratne pešne zveze na dan med Avčami in Kanalom ter za lokalno dostav- ljanje poštnih pošiljatev.

Prošnje v teku treh tednov na pošto in brzojavno volstvo v Trst.

× **Vipavska železnica.** — Preskušnja mostov na Vip. železnici, ki se je izvršila v četrtek, se je sponesla prav dobro. Prevozile so mostove tri lokomotive najtežje vrste, a mostovi se niso prav nič udajali. Govore se- danj z gotovostjo, da se železnica otvori dne 1. oktobra. Vozili bodo za sedaj po železnici štirje vlaki in sicer dva iz Gorice v Ajdov- ščino in dva iz Ajdovščine v Gorico. — Odhajali bodo iz Gorice ob 8:50 m. predpoludne in ob 7:15 zvečer, dohajali pa v Go- rico ob 6:45 jutraj in ob 6:20 zvečer. Iz Ajdovščine bodo odhajali ob 5:15 jutraj in ob 4:40 popoludne, dohajali pa ob 10:30 dopoludne in ob 8:50 zvečer. Vožnja bo stala od Gorice do Ajdovščine, kakor se go- vori, 52 novcev ali 1:04 K. Cena vožaje je izračunana po istem tarifu kakor na progii Tržič-Cervinjan.

× **Laška bruttura.** V »Information« čitamo, da je sodrga v Zadru do nezvesti pretepla urednika »Narodnega lista« Ksiča in pesnika Katajina-Jeretova. Ta čin brut- ture je izzval list »Dalmata«, ki je zadersko sodrgo naravnost ščuval na Hrvate. Kakor navadno, se je tudi to pot redarstvo v Zadru pokazalo popolnoma nesposobno in nezanesljivo. Prišlo je na lice mesta, ko je bilo že — pozno in še potem ni nastopilo s po- trebno energijo.

Vesti iz Kranjske.

* **Čuden slučaj.** »Slovenski narod« pri- poveduje jako čuden slučaj. Dne 11. maja je ljubljanski trgovec Avgust Tomažič na potu domov izgubil brilant vreden 500 K, ki se je izluščil iz prstana. Na njegov poziv v listih se ni nikdo oglašil. Predvčerajšnjim pa je šel Tomažič k juvelirju Meisetzu, da bi si izbral drug kamen, ali pa kupil drug prstan. Juvelir mu je pokazal več prstanov z brilanti, katere da je pred tremi dnevi dobil z Dunaja. Ta si je izbral prstan z lepim kamenom, a je zaprosil juvelirja, naj mu dovoli, da nese kamen domov pokazati svoji ženi. Tu pa je slednjič pogodil, da ima v roki svoj izgubljeni brilant. Šel pa je vendar še k juvelirju Karolu Tam- borninu vprašati, če je brilant nov ali star. Ko mu je gospod Tombornino potrdil, da je brilant star, je šel gosp. Tomažič nazaj k Meisetzu in mu rekel, da kupi on prstan, samo da mu mora povedati, odkod da je dobil brilant? Gospod Meisetz mu je zatrje- val, da je prstan z brilantom dobil z Du- naju. Na to je g. Tomažič položil juvelirju Meisetzu 400 K na mizo in mu dejal, da je brilant, ki je vdelan v prstan, njegov brilant, katerega je spomladi izgubil in da hoče on sedaj prstan z brilantom seboj, da se izkaže, kdo ga je našel in prodal. Juvelir Meisetz je priznal, da je brilant kupil v ponedeljek ali tork minolega tedna od nekega Zagreb- čana, katerega dobro pozna oče njegovega vajenca. Gospod Tomažič je naznanil vso stvar policiji, katera je v zadevi vršila poiz- vedbe in doznala, da je brilant prodal Mei- setzu za 210 K bivši občinski načelnik pri Sveti Nedelji pri Samoboru, potem pisar na finančnem uradu v Zagrebu in sedaj brez- poseln poslovodja neke zagrebške vinarne, Ladislav pl. Hervoič. Le ta pravi, da je prstan našel danes teden na cesti pri cirkusu. Ladi- slava ol. Hervoiča so aretirali in izročili dež. sodišču.

Vesti iz Štajerske.

— **Mera je polna!** Tako vsklika »Do- movina« ozirom na prakso, ki se je uvelja- vila v novijih dobah za imenovanja sodnih uradnikov. Vsa boljša mesta dobivajo zanes- ljivi Nemci. In če je že tu pa tam imenovan ali povišan kakov Slovenec, ne imenujejo ga na izpraženo mesto na Štajarskem, ampak na Kranjsko. A še to vedno tako, da je po- leg Slovenca imenovan tudi po eden Nemeec

kakor se je dogodilo ravnokar povodom ime- novanja namestnikov državnih pravdnikov tako, da tudi v Ljubljani se morajo boljše službe deliti med Slovenci in Nemci, dočim jih med kompaktnim slovenskim ljudstvom na Štajarskem dobivajo le Nemci. Slovenski uradniki se imenujejo drugam, da je na Šta- jarskem dovolj prostora za Nemce. »Domovina« apostrofira poslance: Poslanci, ali se vam ne smili slovenski narod?! Lahko se trdi, da tako krivično kakor sedaj proti nam Slovincem še ni postopal nikdo. Mladi nez- možni možje zasedajo dobra mesta, samo če so — zanesljivi Nemci!

Brzojavna poročila.

Pogajanja med Avstrijo in Ogrsko.

DUNAJ 24. (B) Obojestranska mini- sterska predsednika, resortni ministri in stro- kovni referenti so se sešli danes ob 10. uri predpoludne na nadaljevanje pogajanj o go- spodarski nagodbi in o avtonomnem carinar- skem tarifu.

Cesar na slavnosti strelcev.

DUNAJ 24. (B) Cesar je danes obiskal slavnost strelcev. Pred streliščem so monarha vprejeli protektor nadvojvoda Rainer, korni poveljnik grof Uexkuell in namestnik grof Kielmannsegg. Namestnik je pozdravil cesarja z nagovorom, v katerem se je spominjal tradicijonelne patrijotične dinastiške zvestobe strelcev ter je izrekel iskreno zahvalo na mi- lostnem povspešenju strelstva od strani cesarja.

Govor je izzvenel v srčne želje za ce- sarja ter je bil vsprejet viharnim navduše- njem. Cesar je izrekel svoje veselje na tem, da se more udeležiti lepe slavnosti ter je zagotovil svoje živo zanimanje za strelstvo. Cesar je ogovoril posamične strelce iz raznih dežel. Pri g. Pollaku iz Trsta je poizvedo- val, kako močna je tamkajšnja družba strelcev.

Predsednica damskega komiteja, baronca Biedermann, je pozdravila cesarja s poklon- stvenim govorom, na kateri je cesar milostno odgovoril ter si potem ogledal strelišče.

Operacija na predsedniku Zjedinenih držav.

INDIANAPOLIS 24. (B) Vsled ne- zgode, ki je doletela predsednika Roosevelta v Pittsfieldu, ko si je isti poškodoval levo nogo pod kolenom, je navtjal mal matljaj. Da si stvar nikakor ni resna, vendar so zdravniki iz previdnosti izveli operacijo. Predsednika niso narkotizirali in je bil isti pri najbolji volji.

30.000 kron znaša glavni dobiček »Olo- muške razstavne loterije«. Opozarjamo naše cenjene čitatelje, da se bo vršilo sračkanje ne preklecno dne 25. septembra 1902. in da se v gotovini izplačajo vsi do- bitki z 10% odbitkom.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznane
tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)
vpisane zadruga z omejenim poročtvom
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zajamčena, kajti les se osuši
v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, mo-
derni sestav. Konkurenčne cene.
Album pohištva brezplačno.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
TRST
TOVARNA: Via Tessa, vogal
Via Limitanea
ZALOGA: Piazza Rosario št. 2
(šolsko posolpjo)
in Via Riberge št. 21
Telefon št. 670.
Velik izbor ispecarij, zrcal in slik. Iz-
vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVAN! ČERIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na par obrod
a li železnico franko

„Andemo de Franz“

króma

v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska . . . liter po 40 kr.
 Črna istrska 36 „
 Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah.
 Dužniam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: Ipavsko belo liter po 32 kr. črno istrsko liter po 28 kr.

Priporoča se tudi krčmarjem, katerim dajem vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.
Josip Furlan, lastnik.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini Ponte della Fabbra št. 2, vogal ul. Torrente. Podružnica Ulica Poste nuove št. 3. Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke priporoča posebno za binkoštno praznike in bi-mo; obleke za moške od gl. 6.50 do 24, za dečke od gl. 4.50 do 12, suknečne jope v velikem izboru od gl. 3 do 8, suknečne hlače od gl. 1.80 do 4, volnene goldinarjev 4.50 do 9. Velik izbor površnih sukenj v modernih barvah od gl. 9 do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od gl. 2.50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah od gl. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleškina (zlojdeva koža) za delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu od gl. 1.30 do 2.
 Lastna posebnost: črtane močne srajce za delavce gl. 1.20. Velika zaloga snovij za moške na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovijo z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24. urah.

Anton Breščak v Gorici, Gospod. ulica št. 14 in ulic Veturini ima v zalogi v veliki zbirki pohištvo vsi slogov za vsak stan od najboljšega izdelka. V zalogi ima: naročbe na platno in šipe, ogledala, žimnice, 1897. 1897. 1897. Daje tudi na obroke.

Mihael Zeppar v Trstu, ulica San Giovanni št. 12

ima zalogo pečij od majolike v velikem izboru, sama novost, bodisi glede risarij ali barv. Snov sestaja od same stanovitne zemlje. Izključna zaloga za Trst, Primorje in Dalmacijo slavnostne in odlikovane tovarne za p. br. Bratov Selütz v Blanskem (Morava) ustanovljena 1848. Pri teh pečij se prihrani 50% na kurjavi. Lastna tovarna štedilnih pečij iz železa ali o. e. anah z majoliko. Izvršitev po meri in nizkih cenah.

Razprodaja!

Po nečuvno nizki ceni se dobi za samo

2 gl. 95 nč.

krasna garnitura obstoječa iz

14 krasnih dragocenih predmetov in sicer:

- 1 ura od niklja, Anker remont. (na željo tudi posreblj.) z lepo razrezljanim pokrovom, točno urejena s 3 letnim jamstvom in skatljico.
- 1 krasna goldin ali nikljasta okropna veržica s privesom. Pariški sistem.
- 1 goldin igla, za kravate z imitir. briljanti.
- 1 per gumbov za manšete, znamka „Garantie“.
- 1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in ovratnike.
- 1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno punčir.
- 1 goldin prstan s krasnim kamenom.
- 1 žepno ogledalo v etvilju.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih predmetov z uro Anker-Remont. vred pošilja le za 2 gl. 95 nč. s povzajem ali po naprej poslanem denarju, trdka

BRÜDER HURVIZ

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo

Neodgovarajoče sprejem v 8 dneh nazaj in povrnem denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika.
 Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih dragocenosti brezplačno in franko.

Razprodajalci in agenti se sprejemajo.

Vsak kupec vdobi v dar brezplačno krasen žepni album s 15 razglednicami mesta Krakovo.

Išče se takoj spreten kolar

za trdna dela pri vozovih proti dobri plači. Obrniti se je v kamnolom „Derin“ pri Sv. Ivanu pri Trstu.

Gostilna

s koncesijo vred je na prodaj pri lovcu št. 135. Proda se tudi vsa oprava.

Srečkanje
že jutri!

Glavni dobiček
kron 30.000 kron

Olmuške rastavne srečke
po 1 krono

priporočajo:

Josip Bolaffio, Mandl & Co. Mercurio
Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiffmann, Josip Zoldan v Trstu.

Vsi dobitki se od prodajalcev izplačajo z 10% odbitkom v gotovini.

Stavbinsko podjetje

G. TÖNNIES

Stavbinsko podjetje

Ljubljana.

Tovarna za mizarsko orodje in parkete, stavbinsko in umetno ključarstvo.

Delalnica za konstrukcijo železa itd.

Sprejema naročbe za vsakovrstna mizarska dela kakor: kompletna okna za celo stavbo in izložna okna na vreteno, vrata, portale, oprave za prodajalne in drugega pohištva v vseh slogih. — Podovi mehki in trdi vseh vrst kakor: deščice, parkete, od jermena in navadnega lesa. Kompletna stavbinska kovaška dela, stopnice, ograje, žične mreže, železne satvornice na vreteno ita. itd.

Proračuni brezplačno.

Reference prve vrste na razpolago.

V novi trgovini na drobno

Peter Klansich

Piazza Nuova (Gadola) št. 1, zraven bukvarne Chiopris se nahaja bogata zaloga

platnega in bombažnega blaga za opravo nevestam po najugodnejšimi cenami.

Velik dohod fruštanj in pogrinjaj.

Edini zastop se zalogo za Trst, Goriško, Reko, Istro in Dalmacijo

TOVARN ZA PLATNO IN PRTE v COURTRAI, FIANDRIJA (BELGIJA).

„VERITAS“

koncesijonirana pisarna za trgovske informacije

Centrala:

Squero nuovo 13, II. TRST Squero nuovo 13, II.

Telefon št. 845. Telefon št. 845.

Prospekti brezplačno in poštne prosti.

cccccc Zastopstvo vseh mestih sveta. cccccc

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljšo in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi: v mislih gesla: Svoji k svojim!

Paglianovo mazilo (sirup)

za osveženje in čiščenje krvi

prof. Ernesta Pagliano

nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano

je bilo predloženo zdravstvenem vodstvu min. za notranje posele, koje je dovolilo razprodajo.
 Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higijenični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnam.

Dvor višjega sodišča v Lucca je izdal razsodbo po koji ima trdka Hieronima Pagliano izključno pravico postopati proti vsa kmur, ki bi razpečeval ponarejanja, ter je ob jednom prisodil trdki vse sodne troške in odvetniške troške provzročene do leta 1897.

Naš sirup je ravno isti, kojega je izumil 1838. pok. naš stric prof. Hieronim Pagliano ter hranimo njegove izvirne recepte, s kojimi se je dokazala resnica. Vsi ti dokumenti ki so pisani z njegovo lastno roko, so bili predloženi pristojnemu sodišču.

Pozivljamo vsakogar, da prekliče; to zadošča v dokaz resnice, koje smo vedno trdili in razkrili brezvesne laži gotovih špekulantov. Zgotaj označene listine zamore si vsakdo ogledati. Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko. Trdka nima družie. Napolj 4, Calata S. Marco.

A. BUCHBINDER

TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev tapecarij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železnic. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu koli za odpošiljanje po železnici ali morju.

Jakob Kosmerlj

TRST

ulica ss. Martiri št. 16

nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

Jestvin in kolonijalnega blaga, delikates in konserv.

Izbior raznih vin in likerjev.

(mam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2 nasproti ženskem liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem azju lanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje

Spoštovane slovenske gospodinje

Zahtevajte pri svojih trgovcih

NOVO

Ciril-Methodijevo

cikorijo.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega.

— Najfineje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsna, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franko.

M. Aite

trgovina z manufakturnim blagom

ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8

s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah vdobiva se razno blago najbolje kakovosti in najmoderneje iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovratnike, ovratnice, tu je velikanski izbor platnena in bombažnega blaga, prtov in pitčkov ter vsake vrste perila, bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svilenine raznovrstni okraski za živilje in kitničarke. Velikanski izbor snovij za narodne zastave in trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke po meri, krtere izvrši najtočneje in najatanjeje po cenah, da se ni bati konkurence.
 Poskušaj, da se prepričaš!

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju

I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavnica 2.000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega ogleda, izplačavši v slučaju ženitve ali preboda v vojakke zavarovani znesek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso št. 7. Telefon 469.

Tomsig Ludvik

v Gorici, ulica Morelli št. 30.

DELAVNICA

za pozlačevanje in dekoracije

Sprejema vse v to stroko spadajoče poprave, toliko za cerkve kolikor za zasebnike. Velika in izbrana zaloga latev za okvirje in drugih predmetov po zelo nizkih cenah.